

NORGES HØYESTERETT

Den 31. oktober 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Øie og dommerne Bårdsen og Berglund i

HR-2018-2089-U, (sak nr. 18-145276STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Audun Lillestølen)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Torstein Hevnskjel)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

(1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning der anke over straffedom ble delvis henvist til ankebehandling og delvis nektet fremmet i medhold av straffeprosessloven § 321 andre ledd.

(2) Øst-Finnmark tingrett avsa 23. februar 2018 dom med slik domsslutning:

"1. A, født 00.00.1957, frifinnes for
- seks overtredelser av straffeloven (1902) § 276, jf. § 275 første ledd, jf. annet ledd
- en overtredelse av straffeloven (1902) § 166 første ledd, jf. annet ledd
- en overtredelse av bokføringsloven § 15 første ledd første og tredje punktum, jf. § 2, jf. § 4.

2. A, født 00.00.1957, dømmes for
- tre overtredelser av straffeloven (1902) § 276, jf. § 275 første ledd, jf. annet ledd
- en overtredelse av straffeloven (1902) § 275 første ledd, jf. annet ledd
- en overtredelse av ligningsloven § 12-2 nr. 1, jf. nr. 2, jf. § 12-1 nr. 1 bokstav d, jf. kapittel 4
- fire overtredelser av straffeloven (1902) § 283 andre ledd, jf. første ledd bokstav b, jf. § 287 første ledd
- tre overtredelser av bokføringsloven § 15 første ledd første og tredje punktum, jf. § 2, jf. § 4
- en overtredelse av konkursloven § 143 a og
- en overtredelse av skattebetalingsloven § 18-1 første ledd første straffalternativ
- en overtredelse av straffeloven (1902) § 274 annet ledd

jf. straffeloven (1902) § 62 første ledd, til fengsel i 2 – to – år.

Varetekt kommer til fradrag med 1 – en – dag, jf. straffeloven (1902) § 60.

3. **A fradømmes retten til å være daglig leder eller inneha ledende stilling i noe selskap, eller å sitte i noe selskaps styre for en periode på 5 – fem – år, jf. straffeloven § 56, jf. § 58.**
4. **A dømmes til å betale sakskostnader til det offentlige med 50 000 – femtitusen – kroner."**

(3) A anket til Hålogaland lagmannsrett over saksbehandlingen, bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen under skyldspørsmålet samt straffutmåling og andre rettsfølger. Forsvareren anførte i støtteskriv 8. mars 2018 at feil ved tingrettens lovanvendelse og saksbehandling burde lede til opphevelse av dommen. Under enhver omstendighet burde tiltalte frifinnes. Subsidiært ble det nedlagt påstand om at A skulle anses på mildeste måte.

(4) Hålogaland lagmannsrett traff 16. august 2018 beslutning med slik slutning:

"Anken over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet henvises til ankeforhandling hva gjelder tiltalens post I a), II og III b).

Anken nektes fremmet så langt den gjelder tiltalens post I b), I d), I i), III a), III c), III d), V, VI a), VI b), VI d), VII og VIII."

(5) A har anket over lagmannsrettens beslutning i sin helhet. Anken gjelder saksbehandlingen. Det gjøres gjeldende at saksbehandlingsanken ved en feil ikke er vurdert for de tiltaleposter som er fremmet til ankebehandling. En beslutning om å fremme bevisanken i stedet for å vurdere saksbehandlingsanken skulle dessuten vært begrunnet. For de tiltaleposter der anken er nektet fremmet er lagmannsrettens begrunnelse mangelfull. For øvrig gjør hensynet til en forsvarlig behandling av de bevis- og rettsspørsmålene som saken reiser at den ikke skulle ha vært avgjort etter skriftlig behandling i lagmannsretten. A har lagt ned påstand om at tingrettens dom og lagmannsrettens beslutning oppheves, subsidiært at lagmannsrettens beslutning oppheves.

(6) *Påtalemyndigheten* har anført at det ikke foreligger feil ved lagmannsrettens saksbehandling.

(7) Ved beslutning 24. september 2018 har lagmannsretten vurdert, men ikke funnet grunnlag for, å omgjøre sin tidligere beslutning.

(8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens beslutning etter straffeprosessloven § 321. Høyesteretts ankeutvalgs kompetanse er da begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 sjette ledd.

(9) Høyesteretts ankeutvalg er kommet til at lagmannsrettens beslutning må oppheves for så vidt som den nekter samtykke til behandling av As anke over tiltalens post I i, V, VI a og VI b. Til de enkelte postene bemerker utvalget:

(10) *Post I i* gjelder utroskap mot X AS, ved at husleieinntekter fra ---veien 12 i perioden august 2014 til januar 2015 ble innbetalt til As private konto, ikke til X AS. Utvalget viser til side 20–21 i tingrettens dom. I anken til lagmannsretten er det vist til at utgiftene knyttet til eiendommen også ble trukket fra As konto. Tingretten drøftet ikke dette i sin dom, og lagmannsretten har heller ikke kommentert dette uttrykkelig i sin begrunnelse for å nekte anken for denne posten. Ettersom en slik sammenheng etter forholdene kan ha strafferettslig betydning, skulle lagmannsretten ha forklart hvorfor anken likevel ikke kunne føre frem. Mangelen på begrunnelse her etterlater tvil med hensyn til om det er foretatt en reell prøving, og må lede til opphevelse.

- (11) *Post V* knytter seg til overtredelse av straffeloven 1902 § 274 andre ledd, hvor aktor for tingretten hadde lagt ned påstand om frifinnelse, men hvor tingretten likevel avsa fellende dom. I anken til lagmannsretten ble det gjort gjeldende at tingretten – når den vurderte å domfelle selv om aktor påstod frifinnelse – skulle ha gjort A oppmerksom på at den ville vurdere domfellelse likevel, slik at hun fikk en reell foranledning til å imøtegå grunnlaget for dette. I lagmannsrettens beslutning er det utelukkende vist til at tiltalen ikke var frafalt, og at tingretten derfor måtte ta stilling til om vilkårene for domfellelse forelå. Lagmannsretten later da til, på samme måte som tingretten, å ha oversett at tingretten i denne situasjonen hadde plikt til å sikre reell kontradiksjon, jf. ~~Rt-1991-771~~ * *HR-1991-771-S*. At dette ikke er kommentert i lagmannsrettens beslutning, utgjør en mangel ved lagmannsrettens begrunnelse som må lede til opphevelse.
- (12) *Post VI a* gjelder uriktig bokføring av utbetalinger på 900 000 kroner. Anken til lagmannsretten for denne postens vedkommende omfattet tingrettens bevisbedømmelse under skyldspørsmålet (side 3 i anken). Lagmannsretten har i sin beslutning lagt til grunn at anken her ikke rettet seg mot tingrettens bevisbedømmelse. At lagmannsretten ikke har oppfattet ankegrunnen riktig, er en saksbehandlingsfeil som må lede til opphevelse.
- (13) *Post VI b* gjelder bokføringsfeil i direkte tilknytning til post V. Sammenhengen mellom disse postene tilsier at når lagmannsrettens beslutning for post V oppheves, må også beslutningen oppheves for post VI b.
- (14) For så vidt gjelder anken for øvrig, finner Høyesteretts ankeutvalg at den klart ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 387 a.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagmannsrettens beslutning oppheves for tiltalens post I i, V, VI a og VI b. For øvrig forkastes anken.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Toril M. Øie
(sign.)

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

* *Rettet 7. november 2018 i henhold til straffeprosessloven § 44.*

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Riktig utskrift: